ROK XI

WIADOMOŚCI PRZEMYSŁU CHEMICZNEGO

№ 1

ORGAN ZWIĄZKU PRZEMYSŁU CHEMICZNEGO RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

WARSZAWA, DNIA 1 STYCZNIA 1936 ROKU

SPRAWA ZNIZKI CEN

Zgodnie z programem Rządu, prowadzona jest akcja, mająca na celu obniżkę cen towarów przemysłowych, która objęła już była — jak wiadomo — towary skartelizowane. Celem zrealizowania analogicznej tendencji w przemyśle nieskartelizowanym — Pan Minister Przemysłu i Handlu zwołał specjalną naradę, która odbyła się dn. 19 grudnia 1935 r. Na zebraniu tem Pan Minister Dr. R. Górecki wezwał zgromadzonych przedstawicieli związków przemysłowych do przeprowadzenia wśród zrzeszonych przedsiębiorstw odpowiedniej akcji, mającej na celu spowodowanie obniżki cen przemysłowych towarów nieskartelizowanych.

Przedstawiciele naszego Związku, biorący udział w zebraniu, stwierdzili istniejącą oddawna tendencję zniżkową na towary przemysłowe, wywołaną znanemi okolicznościami gospodarczemi. Podkreślili też, że przemysł chemiczny nieustannie obniża ceny swych wytworów, przyczem wice-prezes Związku, p. Dr. J. Landau, zwrócił szczególną uwagę na następujące okoliczności:

„Związek Przemysłu Chemicznego, zrzeszający zakłady państwowe, ugrupowania przemysłowe i poszczególne zakłady fabryczne, jest pod względem reprezentowanej produkcji tworem zróżniczkowanym i dlatego powzięcie jednolitej decyzji handlowej jest bardzo trudne. W skład Związku wchodzą fabryki, produkujące kilka tysięcy artykułów o niesłychanej różnorodności, a więc np. produkty kruszące (materjały wybuchowe) i kojące (jak niektóre produkty farmaceutyczne); ma na swej liście produktów śnieżno-białą watę i całą tęczę barwników. Rozmaitość produktów, któremi się Związek opiekuje, jest tak wielka, że możemy li jedynie Panu Ministrowi przyrzec, że będziemy się starali wpłynąć na poszczególnych producentów, ażeby w zależności od swojej kalkulacji przyjęli jaknajżywszy udział w zniżce cen produktów nieskartelizowanych.

Każde przedsiębiorstwo przemysłowe — więc również chemiczne — jest tworem żywym, o pewnym zasobie energji i dlatego dąży do utrzymania się przy życiu pomimo niesprzyjających warunków. Spostrzegamy, że aczkolwiek dochodowość poszczególnych przedsiębiorstw jest z małemi wyjątkami niesłychanie niska i w większości wypadków równa się zeru, to jednak siła żywotna przedsiębiorstw jest tak wielka, że dążą nawet do powiększenia ilości wytwarzanych produktów. Natomiast z wielkim niepokojem stwierdzamy okoliczność, że od kilku już lat nie powstały nowe placówki i że panuje wielka niechęć i obawa do nowych lokat w przemyśle chemicznym. Stare przedsiębiorstwa — bądź wegetują, bądź też wykazują takie tylko objawy żywotności, jakie pochodzą z nagromadzonej dawniej energji.

Związek Przemysłu Chemicznego podejmie usiłowania dostępnemi mu drogami—w celu osiągnięcia zniżek cen produktów nieskartelizowanych, tembardziej iż usiłowania w tym kierunku doprowadziły już do konkretnych rezultatów".

Spełniając życzenia Pana Ministra Przemysłu i Handlu, Związek Przemysłu Chemicznego zwrócił się do zrzeszonych przedsiębiorstw, niezwiązanych umowami kartelowemi, ze specjalną odezwą. Związek wskazuje, że dokonana już obniżka cen artykułów skartelizowanych lub wytwarzanych przez jedno tylko przedsiębiorstwo—nie może pozostać bez wpływu na ceny wyrobów gotowych w przemyśle przetwórczym. Przemysł chemiczny korzysta z dobrodziejstw obniżki cen węgla, sody, kwasu siarkowego i innych podstawowych surowców, ponadto zaś zniżce uległy ceny artykułów pomocniczych (jak np. kleju) i opakowań.

Toteż — zgodnie z linjami wytycznemi programu deflacyjnego Rządu — wyrażamy nadzieję, że wezwanie nasze przyczyni się do konsekwentnego obniżania cen produktów chemicznych w Polsce.

Ponadto, Związek sformułował w odezwie konkretne postulaty, prosząc:

1) o nieustawanie w dalszej akcji obniżania cen,

2) o poinformowanie o ruchu cen w ciągu ostatnich 4-ch miesięcy, oraz o zamierzonych w najbliższej przyszłości obniżkach.

Z BIEŻĄCEJ DZIAŁALNOŚCI ZWIĄZKU

W okresie od dn. 15 do 31 grudnia roku ubiegłego Związek Przemysłu Chemicznego zajmował się, obok innych, w szczególności następującemi sprawami:

Zbadał i przedstawił — na życzenie Min. Przemysłu i Handlu — poglądy fabryk sadzy oraz fabryk farb w sprawie udzielania zniżek celnych na sadze gazowe do użytku fabryk farb graficznych oraz farb zwykłych i lakierów.

Ponowił i przedstawił czynnikom urzędowym wniosek w sprawie zwolnienia od podatku drogowego benzolu, używanego w fabrykach chemicznych jako surowiec do dalszego przerobu.

Złożył w Min. Rolnictwa szczegółowo uzasadniony wniosek w sprawie dopuszczenia do przywozu z zagranicy łoju nieskażonego na potrzeby fabryk mydła.

Zaopinjował i przedstawił odpowiednim czynnikom wnioski w sprawie rewizji układu kontyngentowego polsko-estońskiego.

Złożył czynnikom urzędowym szczegółowe wnioski w sprawie zapotrzebowania na egzotyczne nasiona oleiste, niezbędne do przerobu w Polsce w r. 1936.

W zakresie spraw eksportowych przystąpił do prac nad zbadaniem rynku argentyńskiego na produkty chemiczne, wykorzystując w tym celu materjały zgromadzone przez p. H. Taubenfelda z Izby P.-H. w Warszawie w czasie podróży do Argentyny. Nawiązana została korespondencja mająca na celu analogiczne badania rynków państw Ameryki Środkowej i północnych państw Ameryki Południowej.

Wziął udział w posiedzeniu Komisji Taryfowej. Na posiedzeniu tem pozytywnie rozważono szereg wniosków przemysłu chemicznego, dotyczących obniżenia taryf kolejowych, w ramach realizowanej przez Rząd zniżki. Ostatecznych rezultatów w tej sprawie oczekiwać należy w pierwszych dniach bieżącego miesiąca.

Przez swych przedstawicieli wziął udział w następujących posiedzeniach: Rady Traktatowej, Centralnej Komisji Przywozowej, Izby Przemysłowo-Handlowej w Warszawie, i wielu innych.

STOSUNKI HANDLOWE Z NIEMCAMI

Na podstawie porozumienia osiągniętego na zebraniu obustronnych Komisyj Rządowych dla Kontroli Obrotu Towarowego Polsko-Niemieckiego, które to zebranie odbyło się w Berlinie w czasie od 12 — 18 b. m., Polska Komisja Rządowa Kontroli Obrotu Towarowego Polsko-Niemieckiego zarządziła rejestrację prywatnych tranzakcyj kompensacyjnych polsko - niemieckich, zawartych przed wejściem w życie układu gospodarczego z dnia 4 listopada 1935 r., t. j. przed dniem 20 listopada r. b.

Naskutek tego Związek Izb Przemysłowo-Handlowych R. P. zwrócił się do naszego związku z prośbą o niezwłoczne wezwanie zainteresowanych eksporterów i importerów produktów chemicznych, aby natychmiast zgłosili bezpośrednio w Polskiem Towarzystwie Handlu Kompensacyjnego w Warszawie (ul. Moniuszki 10) prywatne tranzakcje kompensacyjne w obrocie polsko-niemieckim, zawarte przed dniem 20 listopada 1935 r. z podaniem danych według następującego schematu:

PRYWATNA TRANZAKCJA KOMPENSACYJNA.

1) Zezwolenie dewizowe niemieckie . . . . z dnia . . . . ., wydane w. . . . . . za Nr. . .
2) Towar objęty zezwoleniem . . . .
3) Suma objęta zezwoleniem . . . .
4) Wartość wykonanej tranzakcji . . . .
5) Termin ważności zezwolenia . . . .
6) Pozycja taryfy celnej importowanego do Polski towaru z wymienieniem czy towar jest wolny, czy też zakazany do przywozu . . . . .
7) Przy towarach zakazanych do przywozu, lub też korzystających z ulg celnych, podać datę i numer pozwolenia Ministerstwa Przemysłu i Handlu lub Ministerstwa Skarbu.

Uwagi . . . .

pieczęć: Podpis:

. . . . . . dnia . . . . . .

O NOWE ZASTOSOWANIE KRAJOWYCH OLEJÓW ROŚLINNYCH

Sprawa przydatności olejów krajowych dla przemysłu rybno-przetwórczego stanowi przedmiot prac Związku Izb Przemysłowo-Handlowych, który zorganizował specjalną na ten temat naradę dn. 19 grudnia r. ub. Po przedstawieniu właściwości oleju sojowego, używanego dotychczas przez zainteresowany przemysł przetwórczy, scharakteryzowano podział chemiczny olejów oraz przynależność olejów krajowych do poszczególnych grup jakościowych. Ponieważ wartość olejów wynosi 20% wartości gotowego produktu w wypadku konserw szprotowych, zebrani uznali słuszność i doniosłość zajęcia się zagadnieniem zastosowania olejów krajowych. Badania te są prowadzone na zlecenie Ministerstwa Przemysłu i Handlu przez Związek Izb Przemysłowo-Handlowych ze ścisłem współdziałaniem stron zainteresowanych — Związku Polskich Olejarni i Związku Przemysłu Konserwowego.

Po żywej dyskusji zebrani doszli do następujących wniosków:

Badania nad przydatnością olejów krajowych dla przemysłu rybno-przetwórczego wymagają dłuższego okresu czasu, jeśli nie mają narazić zainteresowanego przemysłu przetwórczego, jakoteż odbiorców krajowych i zagranicznych na dotkliwe straty.

W omawianem zagadnieniu należy odróżnić stronę technologiczną oraz stronę kalkulacyjno-handlową. Zagadnienie ceny olejów jest niemniej ważne od zagadnienia przydatności technologicznej olejów krajowych.

Zebrani przyjęli do wiadomości oświadczenie przedstawiciela Związku Olejarni, który podkreślił że z uwagi na znacznie wyższy koszt surowca krajowego, dostarczenie oleju krajowego po cenie eksportowej, mogącej ułatwić przemysłowi przetwórczemu konkurencję na rynku zagranicznym, jest zupełnie nierealne na najbliższe lata, jeżeli nie znajdzie się odpowiedniego rozliczenia wyrównawczego.

Z uwagi na powyższe, projektowane badania obejmą wyłącznie odcinek przydatności technologicznej olejów krajowych i ewentualne wynalezienie oleju równorzędnego pod względem technologicznym — sojowemu.

Badania obejmą doświadczenia przemysłowe połączone z degustacją smakową i poparte badaniami laboratoryjnemi. Badania będą przeprowadzone przez Związek Izb Przemysłowo-Handlowych komisyjnie, przy współudziale delegatów zainteresowanych Ministerstw oraz przedstawicieli przemysłu.

Badania obejmą oleje rafinowane, wytworzone w normalnych warunkach w kraju, mianowicie oleje: słonecznikowy, konopny, rzepakowy, rzepikowy oraz gorczyczny. Nadto Inspektorat Związku Izb przygotowuje z olejów zasadniczych mieszanki o wiadomym składzie (mieszanki olejów konopnego i rzepakowego). Natomiast mieszanki o niewiadomym składzie nie będą poddane badaniom.

INFORMACJE EKSPORTOWE

Rada Traktatowa zwróciła się do Związku z prośbą o dostarczenie ewentualnych postulatów do rokowań handlowych z Republiką Haiti.

Zanotowane zostały następujące zmiany przepisów celnych i dewizowych (NrNr. 34 i 35 „Informatora Eksportowego").

Australja. Zmiana taryfy celnej obejmująca szereg zniżek.

Ekwador. Zniesienie reglamentacji dewiz.

Grecja. Wyjaśnienie w sprawie taryfikacji celuloidu.

Węgry. Rozszerzenie listy zakazów przywozu, obejmujące kilkadziesiąt produktów chemicznych.

Zwracamy uwagę na następujące raporty ogłoszone w „Informatorze Eksportowym": w sprawie przywozu siarczanu glinu do Argentyny (Nr. 34), w sprawie przepisów dewizowych w Hiszpanji (Nr 35).

KRONIKA

Tegoroczne Targi Brytyjskie w Londynie i w Birmingham odbędą się w okresie od 17 do 28 lutego. Bliższych informacyj udziela British Industries Fair, London S. W. 1, 35 Old Queen Street.

W wyniku wystąpienia Związku Przemysłu Chemicznego, Min. Przemysłu i Handlu zwróciło się do Min. Skarbu z propozycją, aby urzędy celne odprawiały bez cła wzory i próbki towarów zagranicznych, sprowadzone bezpośrednio przez zainteresowane zakłady przemysłowe — jako nieprzeznaczone do sprzedaży, lecz służące jako materjał orjentacyjny do odpowiedniego nastawienia produkcji, a zwłaszcza przystosowania produkcji eksportowej do wymagań zagranicznego rynku zbytu.

Ze strony czynników urzędowych zwrócona nam została uwaga na konieczność formułowania w sposób jasny, zwięzły i *krótki* wszelkich wystąpień, memorjałów, wniosków i t. p., kierowanych do władz. Zdarza się bowiem bardzo często, że składane przez przedsiębiorstwa memorjały przeciążone są zbędnym balastem rozważań ogólno-gospodarczych, lub wielokrotnych powtarzań tej samej okoliczności w różnych częściach memorjału. W ten sposób zatraca się myśl przewodnia wnioskodawcy i zbędnie obciąża urzędy koniecznością odczytywania wielostronicowych opracowań, co bynajmniej nie przyczynia się do wyrobienia jasnego sądu o sprawie.

NOWE ROZPORZĄDZENIA

W „Monitorze Polskim" Nr. 296 ukazało się pod poz. 388 wyjaśnienie taryfowe, zaliczające do poz. 279 (esencje, estry, ekstrakty) — płyny spirytusowe używane jako przyprawy przy wyrobie trunków, przy pieczeniu ciasta i t. d.

W „Monitorze Polskim" Nr. 297 ogłoszony został pod poz. 390 Okólnik Min. Skarbu w sprawie procedury stosowania przez Urzędy Celne zniżek celnych, udzielanych na podstawie specjalnych zezwoleń Min. Skarbu.

ECHA

* Związek Przemysłu Chemicznego złożył Panu Prezydentowi Rzeczypospolitej życzenia Noworoczne na Zamku — przez swych delegatów, pp. Dr. J. Landaua, Inż. J. Podraszkę, Inż. W. Sommera, Inż. T. Zamoyskiego.

* Dn. 1 stycznia 1936 „Wiadomości Przemysłu Chemicznego" wkroczyły w jedenasty rok wydawnictwa. Ubiegłe 10 lat nieprzerwanej działalności pozwoliły nam stwierdzić, że „Wiadomości", stanowiąc jedyne w Polsce źródło informacyjne o działalności przemysłu chemicznego, wypełniły istniejącą poprzednio lukę w naszem czasopiśmiennictwie. Mamy przekonanie, że w miarę naszych sił i możliwości, uda nam się z biegiem czasu rozszerzyć łamy pisma, ogarniając szersze dziedziny przejawów żywotności polskiego przemysłu chemicznego.

ORJENTACYJNE CENY NIEKTÓRYCH WYTWORÓW PRZEMYSŁU CHEMICZNEGO

	Cena zł.
Aceton	350.—
Spirytus drzew. techniczny 90/98	160.—
Alkohol metylowy czysty 99/100	240.—
* Amonjak skroplony za 1 kg NH_3	1.53
* Azotniak mielony za 1 kg % N_2	1.25
Azotan amonu	100.—
Azotyn sodowy	120.—
Benzol czysty (łącznie z opłatą na fundusz drogowy zł. 12)	80.—
Benzol handlowy 90%, (łącznie z opłatą na fundusz drogowy zł. 12)	75.—
Bisulfat (kw. siarczan sodu)	13.50
* Boraks	75—85.—
Chloran potasu	180.—
Chlor ciekły	115.—
Chlorek cynku 50° Bé	30.—
Chlorek cynku w proszku biały	95.—
* Chlorek wapna bielący	30.60
Chlorek wapnia ($CaCl_2$)	18—20.—
Chlorobenzol	165.—
Chloroform czysty	800.—
„ „pro narcosi"	1.800.—
Dwuwęglan sodowy	38.—
Eter siarkowy	385—425.—
Fenol czysty	195.—
Formalina 40%	180.—
* Gliceryna farmaceutyczna 30° Bé	240.—
* „ techniczna 85/88%	180.—
Karbolineum	20.50
Krezol czysty	75.—
Klej kostny	180.—
Klej skórny	250.—
Kwas azotowy tech. 36°Bé za 100% HNO_3	90.—
Kwas cytrynowy zwykły	460.—
Kwas mrówkowy 80%	210.—
Kwas winowy zwykły	520.—
Kwas siarkowy 60° Bé	4.25
Kwas solny 19°/21° Bé	9.50
„ octowy techn. 30%	85.—
Mączka kostna odklejona 30% P_2O_5	15.—
„ rogowa 13/14% N_2	35.—
* Naftalin czysty w łuskach	46.—
Octan amylu	470.—
Octan metylu	330.—
Octan sodu	120.—
„ ołowiu	180.—
Oleina	185.—
Oleum 20%	12.75
Olej lniany	120.—
Olej kokosowy	125.—
Olej palmowy (z ziarn)	100.—
* Potaż kalcynowany 90/95%	120.—
* Potaż żrący topiony 88/92%	140.—
Saletra amonowa	100.—
Saletra potasowa	130.—
* Saletra sodowa 15,5% N_2	28.60
* Salmjak raf.	100.—
Siarczan amonu	24.20
* Siarczan miedzi	55.—
* Siarczek sodu 60/62%	58.—
Smoła preparowana	14.50
Soda amonjakalna 98%	20.70
* „ kaustyczna 97,5% loco Podgórze	49.70
Sól glauberska krystaliczna	7.00
Sól Seignette'a (aptek)	420.—
Stearyna	170.—
Superfosfat 16% par. Warszawa luzem	10.75
Toluol czysty	95.—
Woda amonjakalna chem. czysta zaw. +25% NH_3	60.—
Żelatyna techn.	450.—

Ceny powyższe są cenami hurtowemi i rozumieją się za 100 kg loco fabryka bez opakowania; ceny za produkty oznaczone gwiazdką rozumieją się wraz z opakowaniem.

Członkowie Związku Przemysłu Chemicznego otrzymują „Wiadomości Przemysłu Chemicznego" bezpłatnie.

Redakcja i Administracja: Warszawa, Czackiego 1, telefon 510-14.

Wydawca: w imieniu Związku Przem. Chemicznego Rzplitej Polskiej — Dyrektor Związku Inż. EDMUND TREPKA

Redaktor: Inż. TADEUSZ ZAMOYSKI Druk L. Bogusławskiego i S-ki, Świętokrzyska 11.